

LEIDRAAD VOOR DE BLAUWE VLAK CRITERIA VOOR ZWEMVIJVERS EN STRANDEN IN VLAANDEREN 2009

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING: DOEL EN FUNCTIE VAN DE LEIDRAAD	3
DEFINITIE VAN EEN BLAUWE VLAG STRAND OF ZWEMPLAS	4
MILIEUEDUCATIE EN -INFORMATIE	4
1. ER HANGT INFORMATIE OP OVER KWETSBARE NATUURGEBIEDEN IN DE BUURT (I)	4
2. DE MEEST RECENTE INFORMATIE OVER DE ZWEMWATERKWALITEIT WORDT DUIDELIJK ZICHTBAAR BEKEND GEMAAKT. (I).....	4
3. ER HANGT INFORMATIE OP OVER HET BLAUWE VLAG PROGRAMMA EN/OF DE BLAUWE VLAG CRITERIA (I)	5
4. DE OP HET STRAND GELDENDE GEDRAGSVOORSCHRIFTEN WORDEN OP HET STRAND OPGEHANGEN EN ZIJN OP EENVOUDIG VERZOEK BESCHIKBAAR. (I)	6
5. DE GEMEENTE EN/OF DE STRANDBEHEERDER BIJEN MINIMAAL VIJF MILIEUEDUCATIEVE ACTIVITEITEN AAN. (I) 7	
6. EEN MILIEUVOORLICHTINGSCENTRUM OF NATUUREDUCATIEF CENTRUM KAN WORDEN AANGEWEZEN ALS BLAUWE VLAG CENTRUM INDIEN HET INFORMATIE VERSCHAFT OVER HET BLAUWE VLAG PROGRAMMA (G).....	8
WATERKWALITEIT	9
7. HET ZWEMWATER VOLDOET AAN DE STRENGSTE VEREISTEN EN NORMEN VAN DE EUROPESE ZWEMWATERRICHTLIJN (76/160/EEC). (I)	9
8. DE ZWEMPLAATS KENT GEEN LOZINGEN VAN AFVALWATER VEROORZAAKT DOOR INDUSTRIE NOCH AFVALWATERLOZINGEN. (I).....	12
9. DE ZWEMPLAATS VOLDOET AAN DE EU RICHTLIJN 91/271/EEC INZAKE VERWERKING VAN RIOOLWATER EN DE KWALITEIT VAN HET AFVALWATER. (I)	12
10. DE ZWEMPLAATS KENT GEEN OPHOPING VAN ALGEN OP HET STRAND. (G).....	13
MILIEUMANAGEMENT	13
11. EEN WERKGROEP IS VERANTWOORDELIJK VOOR HET IN DE PRAKTIJK BRENGEN VAN EEN MILIEUMANAGEMENT SYSTEEM EN OM GEREGLD MILIEU-AUDITS UIT TE VOEREN VAN HET STRAND EN DE FACILITEITEN. (G).....	13
12. DE GEMEENTE BESCHIKT OVER EEN PLAN VOOR HET GEBRUIK EN DE ONTWIKKELING VAN DE GROND IN HET KUSTGEBIED. DIT PLAN EN DE HUIDIGE ACTIVITEITEN IN HET GEBIED VOLDOEN AAN DE BOUWREGLEMENTEN EN DE NATUURBESCHERMINGSREGELS. (I)	13
13. GEDURENDE HET ZWEMSEIZOEN WORDT HET STRAND, INDIEN NODIG, DAGELIJKS SCHOONGEMAAKT. (I)	14
14. ER ZIJN VOLDOENDE AFVALBAKKEN AANWEZIG DIE GOED ONDERHOUDEN ZIJN EN REGELMATIG GELEEGD WORDEN. (I).....	14
15. HET STRAND BEZIT FACILITEITEN OM RECYCLEERBAAR AFVAL TE VERZAMELEN ZOALS PAPIER, GLAS EN PMD. (I) 15	
16. ER IS VOLDOENDE EN SCHOON SANITAIR OP HET DOMEIN MET GOED GEREGLDE RIOOLWATERAFVOER. (I) ...	15
17. AUTOVERKEER, KAMPEREN EN STORTEN OP HET STRAND ZIJN VERBODEN (I)	15
18. DE WETGEVING MET BETREKKING TOT HONDEN, PAARDEN EN ANDERE HUISDIEREN WORDT OP HET STRAND STRENG NAGELEEFD. (I)	16
19. ALLE GEBOUWEN EN FACILITEITEN OP HET STRAND ZIJN GOED ONDERHOUDEN. (I)	16
20. DE GEMEENTE OF UITBATER PROMOOT DUURZAAM TRANSPORT OP EN IN DE OMGEVING VAN HET STRAND. (G) 17	
VEILIGHEID, DIENSTVERLENING EN VOORZIENINGEN	17
21. GEDURENDE HET ZWEMSEIZOEN ZIJN ER VOLDOENDE REDDERS EN ADEQUAAT REDDINGSMATERIAAL VOORZIEN. (I)	17
22. ER IS ADEQUAAT EHBO MATERIAAL OP HET STRAND AANWEZIG. (I).....	18
23. ER WORDT TOEZICHT GEHOUDEN OP DE VERSCHILLENDE GEBRUIKERS VAN HET STRAND OM ONGELUKKEN TE VOORKOMEN. (I).....	18
24. ER IS EEN NOODPLAN VOOR MILIEURAMPEN (I)	19
25. DE TOEGANG TOT HET STRAND IS VEILIG EN GOED TOEGANKELIJK.(I)	20
26. ER IS EEN AFGESCHERME DRINKWATERBRON OP OF NABIJ HET STRAND. (G)	20
27. MINSTENS ÉÉN VAN DE BLAUWE VLAG STRANDEN VAN DE GEMEENTE BESCHIKT OVER TOEGANGSWEGEN EN TOILETFACILITEITEN DIE GESCHIKT ZIJN VOOR GEHANDICAPTEN. (I)	20
28. EEN DUIDELIJKE ZICHTBARE PLATTEGROND GEEFT DE LOCATIES VAN DE VERSCHILLENDE VOORZIENINGEN AAN. (I)21	

INLEIDING: DOEL EN FUNCTIE VAN DE LEIDRAAD

Het Blauwe Vlag Programma voor zwemvijvers, stranden en jachthavens wordt geleid door de NGO zonder winst oogmerk "Foundation for Environmental Education (Stichting voor Milieu-Educatie)" (FEE). Het Programma begon in Frankrijk in 1985, groeide uit tot een Europees programma in 1987 en tot een internationaal programma in 2001, toen Zuid-Afrika toetrad. Vandaag zijn er meer dan 3200 Blauwe Vlag stranden, zwemvijvers en jachthavens in 32 landen over heel de wereld. Het Programma promoot duurzame ontwikkeling in kustgebieden door hoge waterkwaliteitsnormen, veiligheidsnormen, milieumanagement en milieu-educatie. Het tracht toeristische en milieusectoren samen te brengen op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Op die manier werd het Blauwe Vlag Programma over de jaren heen een zeer bekend en erkend eco-label voor toeristen en tour operators.

De handleiding in dit document is de interpretatie van de Blauwe Vlag criteria in Vlaanderen door Bond Beter Leefmilieu. Ze vertalen de gemeenschappelijke interpretatie door FEE in concrete Vlaamse normen en richtlijnen. De meeste criteria zijn verplicht (i), wat betekent dat de uitbater van de jachthaven of het zwemstrand er aan moet voldoen om in aanmerking te komen voor een Blauwe Vlag. Andere criteria zijn aanbevolen (g), wat betekent dat ze bij voorkeur gevolgd worden, maar ze zijn niet verplicht. Sommige internationale criteria zijn slechts verplicht in bepaalde regio's in de wereld, zodat er kleine variaties mogelijk zijn tussen de regio's.

De Blauwe Vlag criteria in dit document moeten worden begrepen als minimumcriteria. Het nationale programma kan strengere eisen dan deze criteria voorschrijven. Omwille van de Vlaamse milieuwetgeving zijn enkele criteria van het Blauwe Vlag Programma dan ook aangescherpt in Vlaanderen.

Deze leidraad is niet alleen bestemd voor potentiële Blauwe Vlag houders over hoe men de criteria in acht moet nemen, maar ook voor de nationale en internationale Blauwe Vlag Jury's die een kandidaat voor de Blauwe Vlag beoordelen conform de verwachtingen van de FEE. Bovendien is de leidraad een nuttig communicatie-instrument voor alle andere betrokken partijen over wat het in de praktijk betekent om aan de Blauwe Vlag jachthavencriteria te voldoen.

Indien een strand of zwemplas niet voldoet aan de eisen, zoals geformuleerd in deze leidraad, mag de jachthaven de Blauwe Vlag niet hijsen.

De FEE behoudt zich het recht voor de onderscheiding te weigeren of de Blauwe Vlag in te trekken, indien de beheerder van de zwemplas of het strand of de plaatselijke autoriteiten verantwoordelijk zijn voor een herhaalde overtreding van de milieuwetten of niet in overeenstemming handelen met de doelstellingen of de geest van het Blauwe Vlag Programma.

Meer info:

Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel
Coördinator Blauwe Vlag Programma in Vlaanderen:
Wannes Meersmans, tel: +32 (0)2 282 19 42, fax. +32 (0)2 230 53 89
blauwevlag@bbiv.be, www.blauwevlag.be, www.blueflag.org
btw: 416.114.756, rek: 001-1475409-18

DEFINITIE VAN EEN BLAUWE VLAG STRAND OF ZWEMPLAS

Een Blauwe Vlag strand of zwemplas kan slechts een Blauwe Vlag ontvangen indien het officieel als zwemwater aangeduid is door de Vlaamse Milieumaatschappij en indien het ten minste één monsternamepunt heeft voor waterkwaliteitsanalyse. De naam en grenzen van de zwemplas of het strand moeten de officiële richtlijnen volgen. Het strand moet over de noodzakelijke voorzieningen beschikken om te kunnen voldoen aan de Blauwe Vlag criteria. Er moet een persoon worden benoemd die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met het Blauwe Vlag Programma. Het strand moet toegankelijk zijn voor onaangekondigde inspectie door de FEE.

MILIEUEDUCATIE EN -INFORMATIE

1. Er hangt informatie op over kwetsbare natuurgebieden in de buurt (i)

Het doel van dit criterium is te verzekeren dat de strandgebruikers voldoende ingelicht zijn over en bekend zijn met, de gevoeligheden van de omringende natuurlijke omgeving, de fauna en flora, en ook dat zij gemotiveerd worden om de omgeving bewuster te beleven.

Sommige terreinen zijn gevoelig voor ingrepen en vereisen speciale beheerstechnieken. In dat geval dient men te kunnen aantonen dat de plaatselijke milieuorganisatie of de overheid is benaderd voor het geven van adviezen bij deze specifieke problemen. Het kan voorkomen dat de kwetsbaarheid van het gebied deze niet in aanmerking laat komen voor een Blauwe Vlag onderscheiding, omdat de grotere bezoekersaantallen de flora, fauna en hun leefomgeving in gevaar brengen, doordat het land wordt gebruikt als toegangsweg, parkeerplaats, en dergelijke. In het algemeen kan gesteld worden dat de Blauwe Vlag alleen toegekend wordt aan terreinen waarvan kan worden aangetoond dat zowel bezoekersaantallen als het recreatief gebruik beheersbaar blijven, zodat onherstelbare, langdurige schade aan de plaatselijke natuurlijke omgeving voorkomen wordt.

De informatie kan geboden worden met behulp van:

- publieke aanplakborden waarop de gevoeligheden van het gebied uitgelegd worden en de gedragscodes in deze gebieden
- op openbare plaatsen in toeristengebieden
- in de gevoelige gebieden zelf
- in het VVV-kantoor; of
- in toeristische folders, brochures en krantjes.

De informatie moet aangeboden worden in één of meerdere van deze vormen, en indien nodig in meerdere talen. De aanbevelingen over correct gedrag dienen zowel gedrag op het land als in en op het water te omvatten.

Dit criterium is met name van belang voor gemeenten met stranden nabij natuurgebieden. Gemeenten met stranden in een meer stedelijke omgeving dienen bij hun informatie verstrekkingen en gedragscodes meer op criterium 10 te letten.

2. De meest recente informatie over de zwemwaterkwaliteit wordt duidelijk zichtbaar bekend gemaakt. (i)

De meest geschikte plaatsen voor de informatiepunten zijn plaatsen waar strandgebruikers ze goed kunnen zien en vaak langs komen. Voorbeelden hiervan zijn: alle belangrijke toegangspunten naar het strand, hetzij aan de kust of in het binnenland, bij reddingsbrigadeposten waar meestal al informatie over het strand hangt, bij andere strandvoorzieningen of bij het parkeerterrein. De informatie moet zodanig geplaatst worden dat zoveel mogelijk strandgebruikers in aanraking komen met de informatie. Alle relevante informatie

(zoals die over de Blauwe Vlag, over de kwaliteit van het zwemwater en dergelijke) dienen samen op elk informatiepunt aangeboden te worden, in plaats van allemaal apart op verschillende plaatsen op het strand.

Verder dient de Blauwe Vlag informatie op VVV-kantoren beschikbaar te zijn.

Onder voldoende informatie over de kwaliteit van het zwemwater wordt verstaan alle testresultaten van het seizoen tot nu toe, en niet alleen de laatste resultaten. De resultaten dienen gepresenteerd te worden in een vorm waarin zij door het grote publiek gemakkelijk begrepen worden. Zij dienen altijd gepresenteerd te worden in een tabel of grafiek, met gemakkelijk te begrijpen symbolen die overeenkomen met de aanbevolen en verplichte richtlijnen. Hierdoor kan iedereen, welke taal hij of zij ook spreekt, de informatie begrijpen. Er moet ook uitgelegd worden hoe de tabel of grafiek geïnterpreteerd moet worden. Deze tekst moet vermelden dat er elke twee weken waterstalen genomen worden en dat indien niet voldaan is aan de normen van het Blauwe Vlag Programma, de vlag zal gestreken worden.

De informatie over de zwemwaterkwaliteit moet regelmatig aangepast worden en mag nooit ouder zijn dan 1 maand. De officiële instanties die belast zijn met het meten van de zwemwaterkwaliteit dienen zo spoedig mogelijk de analyseresultaten door te geven aan de gemeenten.

Het is de verantwoordelijkheid van de Gemeente om ervoor te zorgen dat de reddingsbrigade deze informatie ook daadwerkelijk ophangt. De complete en gedetailleerde gegevens moeten door de Gemeente op verzoek aan iedereen bekend gemaakt worden, ofwel op het gemeentekantoor, ofwel bij de VVV-kantoren.

Voor Vlaanderen zijn de Blauwe Vlag criteria inzake bekendmaking van de resultaten van de zwemwaterkwaliteit ingebed in het communicatiesysteem van de VMM:

Beoordeling		omschrijving
Zeer goed		Kwaliteit voldoet aan alle Europese richtwaarden
Aanvaardbaar		Er is minstens één Europese richtwaarde overschreden.
Slecht		Er is minstens één Europese imperatieve norm overschreden.

Deze globale beoordeling wordt actueel bijgehouden op de VMM – meetpaal.

In de buurt van de meetpaal of aan de ingang wordt op een duidelijke plaats de meetresultaten in detail (per parameter) aan het publiek meegedeeld. Dit kunnen de meetresultaten van de officiële instanties zijn of de meetresultaten van een erkend labo dat de stalen analyseert in opdracht van de uitbater. In elk geval moeten de meetresultaten van de officiële instanties bij controle beschikbaar zijn.

3. Er hangt informatie op over het Blauwe Vlag Programma en/of de Blauwe Vlag criteria (i)

Er moet zo dicht mogelijk in de buurt van de Blauwe Vlag informatie over het Programma opgehangen worden op het informatiebord. Daarnaast kunnen het Programma en de criteria ook bekend gemaakt worden op andere locaties, zoals toegangen, parkings, reddingscabines of via het lokale VVV-kantoor

De essentie van ieder van de vier categorieën Blauwe Vlag criteria moeten worden uitgelegd. Het wordt echter ten zeerste aanbevolen om ook de gehele lijst van criteria op te hangen. Verder zou de informatie ook moeten vermelden wie de leiding heeft over het Blauwe Vlag Programma (FEE), alsmede de lengte van het Blauwe Vlag seizoen en op welke basis een strand de Blauwe Vlag kan verkrijgen.

Men zou de volgende informatie over het Blauwe Vlag Programma kunnen ophangen en op laten nemen in andere plaatselijke publicaties:

Het Blauwe Vlag Programma:

Dit strand/deze zwemplas is beloond met de Blauwe Vlag. De Blauwe Vlag is een milieuonderscheiding voor zwemplassen, stranden en jachthavens die zich in het bijzonder inzetten voor een goed beheer waarbij het plaatselijke milieu en de natuur worden ontzien en voor informatie voor de gebruikers over de milieuproblematiek. Om de Blauwe Vlag te mogen voeren, moet het strand/de zwemplas aan een aantal criteria voldoen met betrekking tot milieu-informatie en -educatie, milieumanagement, voorzieningen in verband met veiligheid & service en waterkwaliteit.

De Blauwe Vlag wordt toegekend door de Foundation for Environmental Education (FEE), een niet-gouvernementele organisatie die in ieder van de 32 landen in Europa en Zuid-Afrika wordt vertegenwoordigd door nationale organisaties.

- De Blauwe Vlag is een milieuonderscheiding voor stranden, zwemplassen en jachthavens
- De Blauwe Vlag behandelt vier hoofdthema's:
 - 1) Milieueducatie en -informatie
 - 2) Milieumanagement
 - 3) Veiligheid en diensten
 - 4) Waterkwaliteit
- De Blauwe Vlag wordt steeds voor één seizoen toegekend en is alleen geldig zolang aan de criteria voldaan is. Indien dit niet het geval is, moeten de lokale verantwoordelijken de vlag strijken.
- Gedurende het seizoen worden de Blauwe Vlag locaties door de nationale FEE organisatie geïnspecteerd.

U kunt het Programma helpen door ook uw steentje bij te dragen aan de bescherming van het milieu:

- Houd u aan de milieuvriendelijke gedragscode
- Gebruik de vuilbakken op het strand en sorteer glas, papier en pmd
- Gebruik het openbaar vervoer, wandel of huur een fiets om naar het strand te komen
- Geniet van de natuurlijke omgeving en draag er zorg voor.
- Kies voor vakantiegolfs die aandacht hebben voor het milieu.

Lokale en nationale verantwoordelijkheid voor de Blauwe Vlag:

Naam en adres van de uitvoerende nationale instantie van de Blauwe Vlag: "Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel, tel: 02 282 17 20, email: blauwevlag@bbvl.be.

U kunt het Programma helpen door Bond Beter Leefmilieu te melden in welke mate deze locatie voldoet aan de Blauwe Vlag criteria. Op die manier levert ook u een bijdrage aan het handhaven van de Blauwe Vlag norm.

Het Internationale Blauwe Vlag Samenwerkingsverband: Foundation for Environmental Education, Friluftsrådet, Scandiagade 13, DK-2450 Kopenhagen, Denemarken, tel: +45 33 28 04 11, email: blueflag@blueflag.org, www.blueflag.org

4. De op het strand geldende gedragsvoorschriften worden op het strand opgehangen en zijn op eenvoudig verzoek beschikbaar. (i)

Wetgeving die betrekking heeft op strandgebruik en -beheer moeten op verzoek gemakkelijk beschikbaar zijn in het gemeentehuis of bij de VVV's, terwijl de gedragscodes voor het strand, in relatie tot de activiteiten van de bezoekers op het strand, op het strand zelf, nadrukkelijk ter plekke aanwezig dienen te zijn, of op een aanplakbord, of aangeplakt op de betreffende informatiepunten. Dergelijke informatie moet op alle belangrijke toegangspunten naar het strand aangeboden worden.

De gedragscode moet regels omvatten betreffende: huisdieren, zonatie van het domein, gebruik van vuilbakken, voertuigen op het strand, kamperen, vuur,...

De informatie dient verder te vermelden:, uren van aanwezigheid van de redders en het reddingsmateriaal, uitleg over het vlagsysteem, noodnummers voor o.a. politie en hulpdiensten

5. De gemeente en/of de strandbeheerder bieden minimaal vijf milieueducatieve activiteiten aan. (i)

Milieueducatieve activiteiten helpen om de doelstellingen van het Blauwe Vlag Programma te bereiken door:

- de bekendheid van en zorg voor het watermilieu door recreatieve gebruikers en bewoners van de kustzone te verhogen
- het personeel en toeleveranciers van de jachthaven en andere toeristische dienstverleners te trainen in best beschikbare technieken
- de participatie van lokale belanghebbenden te stimuleren in (marin) milieumanagement
- duurzaam toerisme en recreatie te stimuleren in de regio
- door ideeën en inspanningen te delen tussen het Blauwe Vlag Programma en andere FEE Programma's (zoals Groene Sleutel, Milieuzorg op School (MOS))

De geplande activiteiten voor het komende seizoen moeten bij het inschrijvingsformulier gevoegd worden, net als bewijsstukken/informatie over de uitgevoerde activiteiten van het vorige seizoen (indien van toepassing).

De verschillende activiteiten

Er moeten minimaal vijf aparte activiteiten aangeboden worden; maar niet noodzakelijkerwijs alle vijf op het strand. Deze activiteiten moeten betrekking hebben op het milieu, milieugerelateerde onderwerpen, Blauwe Vlag onderwerpen of duurzaamheidsonderwerpen. Aanbevolen wordt om sommige van de vijf activiteiten betrekking te laten hebben op de duurzame ontwikkeling van de gemeente in zijn totaliteit, in relatie tot de verbetering van het milieu van de kustgebieden aan zee of aan de binnenwateren.

De activiteiten moeten effectief en relevant zijn. Elk jaar zou de uitbater/beheerder de uitgevoerde activiteiten moeten evalueren en moeten werken aan een constante verbetering.

Indien specifieke milieugebieden bestaan in de buurt van het strand/ de zwemplas, wordt het ten zeerste aangeraden om enkele milieuactiviteiten te houden die daarover handelen.

Types van milieueducatieve activiteiten:

Er moet een mix van verschillende types van milieueducatieve activiteiten aangeboden worden. De verschillende types kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën:

Brochures/posters: Opvallende en aantrekkelijke folders/brochures/posters/stickers/flyers over de gedragscode, de flora en fauna in de jachthaven en de bescherming ervan, nabijgelegen natuurgebieden, enz., opzetten van een webpagina voor de jachthaven met informatie over de Blauwe Vlag en milieuaspecten van het jachthavengebied, enz.

Evenementen: organiseren van Blauwe Vlag dagen (voor verschillende doelgroepen), begeleide wandeltochten (b.v. met informatie over de flora en fauna in de jachthaven), begeleide bootexcursies, Ontmoeting met plaatselijke natuurgids, fotowedstrijden, tekenwedstrijden, exposities, afvalinzameling (in samenwerking met scholen of sportverenigingen), themadag over het milieu, experimenteren met vervuiling (nabootsing laboratorium, olie in water, effecten, enz.) voor volwassenen/kinderen, educatieve spellen over de omringende natuur en gedragscode, debat, presentatie door een expert, toneelstukjes over goed en slecht milieugedrag, enz.

Milieueducatieve projecten: milieustraining van jachthavenpersoneel in bijvoorbeeld onderwerpen als de gedragscode van de jachthaven, de natuurlijke omgeving en milieuvriendelijk gedrag, film- en diavoorstellingen over zee- en kustmilieus, mogelijkheid microscopisch onderzoek, enz.

Blauwe Vlag Centrum: een specifieke plek in de jachthaven of gemeente met bijzondere gedetailleerde informatie over het Blauwe Vlag Programma en veel uiteenlopende milieueducatieve activiteiten.

Doelgroep

Deze activiteiten dienen diverse doelgroepen aan te spreken. Het is van belang dat de plaatselijke autoriteiten samen met andere betrokkenen in de omgeving een programma opzetten om een groot aantal geïnteresseerde partijen die invloed uitoefenen op het plaatselijke milieu voor te lichten en bewuster te maken: bezoekers, de plaatselijke bevolking, personeel in de toeristische dienstverlening, vissers, medewerkers in de plaatselijk industrieën, en dergelijke. Bovendien moet vraag en aanbod op elkaar afgestemd worden. Het is bijvoorbeeld niet voldoende om in een belangrijke toeristische plaats slechts één algemeen toegankelijke activiteit in het hele seizoen aan te bieden.

Connectie met de bestaande programma's

Het is aangeraden dat uitbaters of gemeenten samenwerken met anderen om hun activiteiten op te zetten: NGO's, andere Blauwe Vlag laureaten of deelnemers aan andere FEE programma's, experts en universiteiten.

Informatie over de activiteiten

De activiteiten moeten onderdeel uitmaken van een communicatieprogramma, dat zich richt tot verschillende doelgroepen en waarbij de verantwoordelijkheden van de plaatselijke gemeente vanuit een lokale 'Agenda 21'-perspectief benaderd worden.

Informatie over de publieke activiteiten (naam activiteit, inhoud, geplande datum) moeten op een gemakkelijk toegankelijke plek op het informatiebord opgehangen worden en bij voorkeur ook bekend gemaakt worden via infoblaadjes, nieuwsbrieven,...

Niet accepteerbaar

Activiteiten die niet aanvaard worden voor dit criterium zijn:

- activiteiten die gedaan worden om aan andere Blauwe Vlag criteria te voldoen, zoals het schoonmaken van het terrein, afval sorteren of milieu-informatie verschaffen over natuurgebieden
- activiteiten die focussen op toerisme zonder een specifieke focus op duurzaam toerisme
- activiteiten die deel uitmaken van het standaardmanagement ivm gezondheid, veiligheid of toerisme

Voorbeelden

Voorbeelden van goede educatieve activiteiten kunnen gevonden en gedownload worden van de Internationale Blauwe Vlag website: <http://www.blueflag.org>

6. Een milieuvorlichtingscentrum of natuureducatief centrum kan worden aangewezen als Blauwe Vlag centrum indien het informatie verschaft over het Blauwe Vlag Programma (g).

Een dergelijk centrum of plaats moet, om in aanmerking te komen voor de benaming van milieu-interpretatie- of -educatief centrum, zowel activiteiten en tentoonstellingen bieden als informatie over milieu en natuur. Een bemand informatiepunt kan niet zonder meer als zodanig aangeduid worden. Een bepaald strand voldoet aan dit criterium als zich een dergelijk centrum in de omgeving bevindt, en gegevens over de locatie en activiteiten op het strand zelf of in een nabijgelegen kantoor voor toeristische informatie aanwezig zijn.

Daarbij moet het centrum algemeen toegankelijk zijn met activiteiten en informatie voor het grote publiek, en niet alleen voor schoolkinderen.

Een dergelijk centrum of plaats kan worden aangemerkt als Blauwe Vlag centrum, als het specifiek dient als activiteitscentrum voor de Blauwe Vlag campagne.

WATERKWALITEIT

7. Het zwemwater voldoet aan de strengste vereisten en normen van de Europese Zwemwaterrichtlijn (76/160/EEC). (i)

De Europese zwemwateren moeten zich houden aan de EU richtlijnen voor de kwaliteit van zwemwater (76/160/EEC). Deze richtlijnen worden al sinds 1994 herzien, maar de nieuwe Directive is nog steeds niet definitief aangenomen. Deze nieuwe Europese richtlijn zal de nieuwste wetenschappelijke en technische ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitscontrole van zwemwater in opnemen en zal effectief zijn vanaf 2015. Totdat er op Europees niveau een definitieve beslissing valt, zal FEE de huidige criteria voor de kwaliteit van het zwemwater, gebaseerd op de richtlijnen van 1976 handhaven.

Microbiologische parameters

De microbiologische parameters die gecontroleerd moeten worden:

Parameter	Imperatieve waarden	Aanvaardbaar aantal testresultaten hoger dan de imperatieve waarde	Richtwaarden	Aanvaardbaar aantal testresultaten hoger dan de richtwaarde
Tot. Coli				
<i>Totale coliformen</i>	10.000/100 ml	5%	500/100 ml	20%
<i>Fecale coliformen</i>	2.000/100 ml	5%	100/100 ml	20%
<i>Fecale streptokokken</i>	-	-	100/100 ml	10%

Om in aanmerking te komen voor een Blauwe Vlag moet in het voorgaande jaar voor de microbiologische parameters voldaan zijn aan de richtwaarden.

Fysisch-chemische parameters

De Fysisch-chemische parameters die gecontroleerd moeten worden:

Parameter	Imperatieve waarden	Aanvaardbaar aantal testresultaten hoger dan de imperatieve waarde	Richtwaarden	Aanvaardbaar aantal testresultaten hoger dan de richtwaarde
<i>pH</i>	6-9	5%		
<i>kleur</i>	Geen abnormale afwijking	5%		
<i>Minerale oliën</i>	<i>Water:</i> geen zichtbaar laagje op het oppervlak en geen geur <i>Land:</i> het strand moet op dergelijke vervuiling gecontroleerd worden, en actieplannen bij noodtoestanden dienen oplossingen in geval van olievervuiling te bevatten. Stedelijke oorzaken op het land moeten geïdentificeerd en beheerst worden.	5%		
<i>Oppervlakte-</i>	Geen blijvend schuim	5%	< 0,3 mg/l	10%

<i>actieve bestanddelen</i>				
<i>Phenolen</i>	Geen specifieke geur	5%		10%
<i>Helderheid</i>	Secchi-diepte > 1 m, of 'geen abnormale vermindering' wanneer de 1 m-diepte, om geografische redenen, niet aangehouden kan worden	5%	Secchi-diepte > 2 m	
<i>Teerresten en drijvende materialen, zoals hout, plastic voorwerpen, flessen, glazen potten en voorwerpen van rubber of ander materiaal</i>	Afwezigheid van vaste riolafvalstoffen, zowel in het water als op het land	5%	Afwezigheid van alle genoemde materialen, zowel in het water als op het land	10%

Voor de eerste zes fysisch-chemische parameters moet het zwemwater voldoen aan de imperatieve waarden. Voor de laatste parameter (teerresten en drijvende materialen, enzovoort) moet de kwaliteit ook voldoen aan de richtwaarden.

Als het strand zodanig gelegen is dat het onder invloed staat van riool- of andere afvoersystemen, of afvalstoffen die het strand bereiken vanuit de zee, terwijl deze stoffen niet afkomstig zijn van de gemeente van de kandidaat, moet correctieve actie ondernomen worden. De hoogste prioriteit heeft in dat geval het aanpakken van de bronnen zelf. Als dit niet mogelijk is, moeten alternatieven worden geboden, zoals het regelmatig verzamelen en verwijderen van het afval op het strand.

Als tijdens het zwemseizoen de zwemwaterkwaliteit vaker dan is toegestaan boven de verplichte of aanbevolen waarden stijgt (**zie aanvaardbaar aantal testresultaten hoger dan de verplichte of aanbevolen waarde**), dan moet gedurende de rest van het seizoen de Blauwe Vlag neergehaald worden. Dit strand komt vervolgens ook het daaropvolgende seizoen niet in aanmerking voor de Blauwe Vlag. *Voor verzoek om vrijstelling van gegevens, of het in aanmerking komen als uitzondering, zie verder.*

Monsternamen en analyse:

Een strand moet minstens één vaste plaats hebben waar monsters genomen worden, maar belangrijker is dat het aantal en de locatie van deze monsterplaatsen overeenkomt met de concentratie van badgasten op het strand, alsook de bronnen die mogelijk van invloed zijn op de waterkwaliteit aan het strand. De monsters dienen te worden genomen wanneer de concentratie van badgasten het hoogst is.

De locatie van plaatsen waar monsters genomen worden moet ook overeenkomen met de locatie van potentiële bronnen van vervuiling. De monsters dienen genomen te worden op punten waar stromen, rivieren, of andere afwateringsvormen het strand bereiken, zodat aangetoond kan worden dat dergelijke waterstromen de kwaliteit van het zwemwater niet beïnvloeden. Aan de andere kant mag het instromende water ook aan de bron geanalyseerd worden, om aan te tonen dat het voldoet aan de Blauwe Vlag criteria voor de kwaliteit van het zwemwater. Op dezelfde wijze moet, in het geval van binnenwateren, wanneer het water in droogteperioden van buiten aangevuld wordt, ook de waterkwaliteit van deze buitengelegen bron aan de Blauwe Vlag criteria voor de kwaliteit van het zwemwater voldoen.

De analyse van de zwemwaterkwaliteit dient uitgevoerd te worden door een laboratorium dat door een nationaal of internationaal normeringsinstituut bevoegd is om microbiologische en fysisch-chemische analyses uit te voeren. Bovendien moet dit laboratorium, door de instantie die verantwoordelijk is voor het doorvoeren van nationale wetgevingen voor de kwaliteit van het zwemwater en de controle hiervan, bevoegd zijn tot het verzamelen en analyseren van zwemwater. De monsters dienen door een officieel gemachtigd en terzake kundig persoon te worden genomen. Een lijst met Vlaamse erkende laboratoria voor waterkwaliteitsanalyses is te vinden op de website van de Vlaamse overheid, departement LNE: <http://www.mina.be/erkendelabos.html>

Naast de verplichte staalnames en metingen op kosten van de uitbater, voert in Vlaanderen ook de Vlaamse Milieumaatschappij waterstaalnames en kwaliteitstesten uit. De VMM doet dit in opdracht van de administratie gezondheidszorg. De administratie beslist op basis van deze resultaten of er gezwommen mag worden of niet.

Hoe vaak dienen monsters te worden genomen:

Het eerste monster moet worden genomen binnen twee weken voordat het zwemseizoen officieel van start gaat. Binnen twee weken houdt in: tussen de vijf en zeventien werkdagen vóór de eerste dag van het officiële zwemseizoen.

Gedurende het zwemseizoen moeten minimaal iedere twee weken monsters genomen worden. Twee weken houdt in dit geval in: tussen twee monsterdatums mogen niet meer dan 18 dagen zitten. Het laatste monster van het seizoen moet binnen twee weken na de laatste dag van het zwemseizoen worden genomen.

Wanneer de resultaten van de monsteranalyses aanleiding geven tot het vermoeden van een verhoogd vervuilingsniveau, wordt geadviseerd tijdelijk de frequentie van de monsternamen te verhogen, om het vervuilingsvoorval in de tijd te volgen en om vast te stellen of het probleem al dan niet tijdelijk is.

De Europese Blauwe Vlag Campagne aanvaardt geen kandidatuur waarbij gedurende het gehele seizoen minder dan vijf monsters genomen werden, ook al was het officiële zwemseizoen zeer kort (in sommige delen van Noord-Europa duurt het zwemseizoen slechts een of twee maanden).

Analysemethoden

Om een verhoogde kwaliteit en een goede vergelijkbaarheid van de gegevens voor de zwemwaterkwaliteit te waarborgen, aan de hand waarvan de kandidaten voor de Blauwe Vlag beoordeeld worden, beperkt FEE de keuze van de analysemethoden om zo een zekere juistheid, reproduceerbaarheid, herhaalbaarheid en vergelijkbaarheid tussen de methoden te verzekeren. FEE hanteert Europese (CEN) of internationale (ISO) normeringen in haar aanbevelingen omtrent de parameters en de geaccepteerde analysemethoden hiervoor.

Rapportering van de resultaten

Bij aanvraag van een nieuwe Blauwe Vlag dienen de zwemwaterkwaliteitsresultaten van het voorgaande jaar bijgevoegd te worden. Om in aanmerking te komen voor een Blauwe Vlag dienen deze resultaten aan te tonen dat de waterkwaliteit in het vorige seizoen voldeed aan de Blauwe Vlag normen.

De informatie over de waterkwaliteit dient ook opgehangen te worden zoals beschreven in criterium 2

Verzoek om vrijstelling van gegevens, of het in aanmerking komen als uitzondering

Speciale omstandigheden kunnen zich voordoen als een locatie hoge metingen heeft gehad als gevolg van een bekende en aangetoonde oorzaak tijdens het zwemseizoen. Speciale gevallen op grond van incidenten die ongewoon zijn maar niet ongebruikelijk zijn voor de omgeving, komen hiervoor niet in aanmerking.

Het buiten beschouwing laten van de gegevens van de kwaliteit van het zwemwater op grond van uitzonderlijke weersomstandigheden dienen goedgekeurd te zijn door de nationale instanties verantwoordelijk voor de controle van de wetgeving op het gebied van zwemwaterkwaliteit (Vlaamse Milieumaatschappij), voordat een dergelijk geval door de Europese Blauwe Vlag Jury in overweging wordt genomen. Het verzoek moet ondersteund worden door meteorologische gegevens die aantonen dat de weersomstandigheden werkelijk uitzonderlijk waren.

Voor EU landen moet het verzoek tot dispensatie voor bepaalde meetgegevens goedgekeurd worden door de Europese Commissie (ingediend via de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de controle van de zwemwaterkwaliteit). Een staal dat op die manier verwijderd is uit de set van stalen, zal daarna niet verschijnen in het EU jaarrapport over de zwemwaterkwaliteit. FEE wil benadrukken dat de goedkeuring van dispensatiegevallen (weglaten van data) door de Commissie zeer moeilijk te verkrijgen is.

Als een voorval van zware vervuiling aantoonbaar toegewezen kan worden aan een ongeval of ander onontkoombaar, maar inmiddels rechtgezet, voorval, dan is het mogelijk om een kandidatuur voor de Blauwe Vlag als speciaal geval in te dienen. De onderbouwing dient niet alleen aan te tonen dat het voorval inmiddels voorbij is, maar ook dat de vervuiling als gevolg hiervan, onmiskenbaar met het betreffende voorval te maken had.

Als de nationale of de Europese jury reden heeft om de duurzaamheid van de zwemwaterkwaliteit in twijfel te trekken, kunnen de resultaten van de voorgaande jaren opgevraagd worden en kunnen deze deel uitmaken van het algehele oordeel over de kandidatuur.

8. De zwemplaats kent geen lozingen van afvalwater veroorzaakt door industrie noch afvalwaterlozingen. (i)

Er dient gedocumenteerd te worden dat het water van welke lozing dan ook in het strandgebied van de gemeente het milieu niet beïnvloedt.

Er mag geen enkele toevoer zijn van industrieel of stedelijk afvalwater, waardoor de microbiologische of fysisch-chemische kwaliteit van het water ook maar in het minst beïnvloed wordt, ook al komt de oorzaak van de vervuiling van buiten de gemeente.

De nationale coördinator moet in kennis gesteld worden van alle lozingspunten in het gebied van de voorgedragen stranden en de gemeente in het algemeen. Het is noodzakelijk dat de monsterlocaties, precies worden vastgesteld, zodat bepaald kan worden of afvoerkanalen van stromen of riolen invloed hebben op de kwaliteit van het zwemwater.

Met betrekking tot industriële vervuiling, moet de nationale coördinator op de hoogte worden gesteld van industriële productiebedrijven en fabrieken in de nabije omgeving van de stranden van de gemeente en hun mogelijke invloed op het milieu. Bovendien moeten de betreffende instanties kunnen aantonen dat het gebied beschermd wordt tegen de milieu-impact van nabijgelegen industriële bedrijven, dat er afdoende controle wordt uitgeoefend, en dat er zich geen gevallen voordoen die de volksgezondheid of het milieu bedreigen.

9. De zwemplaats voldoet aan de EU Richtlijn 91/271/EEC inzake verwerking van rioolwater en de kwaliteit van het afvalwater. (i)

Er mag geen onbehandeld rioolwater uit de plaatselijke gemeente geloosd worden in het zwemwater. Het verzamelen, behandelen en laten afvloeien van stedelijk afvalwater in de gemeente moet voldoen aan eisen als die van de voorschriften van de Europese Unie voor stedelijk afvalwater (91/271/EEC).

Voor afgesloten binnenwateren, waar geen lozingen in plaatsvinden, is dit criterium niet relevant. Voor kustwateren en binnenwateren die een verbinding maken met rivieren, is dit wel het geval. Om concreet te weten of de gemeente aan dit criterium voldoet, kan contact opgenomen worden met de Vlaamse Milieumaatschappij, mevr. Van den Kerhoven, A. Van de Maelestraat 96 9320 Erembodgem, tel: 053/ 726 564, fax: 053/726679, e-mail: m.vandenkerchove@vmm.be

Noot: alle kustgemeenten in Vlaanderen voldoen aan dit criterium.

10. De zwemplaats kent geen ophoping van algen op het strand. (g)

De natuurlijke aanwas van zeewier en andere alg-achtige vegetatie door golven en getijden is onvermijdelijk en wordt aanvaard, zolang het geen overlast veroorzaakt. Dit houdt in dat het niet toegestaan is het te laten liggen en het te laten ophopen tot het punt waar het gevaar of ongemak oplevert voor het publiek.

Aan de andere kant vormt zeewier een natuurlijk onderdeel van het ecosysteem in de kustgebieden. De kustgebieden moeten ook beschouwd worden als een levende en natuurlijke omgeving, en niet alleen als een recreatiegebied dat zo netjes mogelijk gehouden dient te worden. Daarom moet de controle van zeewier op het strand niet alleen rekening houden met de behoeften van de bezoekers, maar ook met de biodiversiteit van het kustgebied.

Als het nodig mocht blijken het zeewier of de andere planten te verwijderen, dient overwogen te worden of dit op een milieuvriendelijke wijze kan gebeuren, bijvoorbeeld door verwerking als compost of meststof.

In sommige gebieden wordt zeewier op het strand gedroogd om later gebruikt te worden als meststof of om de structuur van de duinen te verbeteren. Zonder dit uitstekende gebruik teniet te doen, moet er wel op gewezen worden dat de strandgasten er geen hinder van mogen ondervinden.

MILIEUMANAGEMENT

11. Een werkgroep is verantwoordelijk voor het in de praktijk brengen van een milieumanagement systeem en om geregeld milieu-audits uit te voeren van het strand en de faciliteiten. (g)

De management werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van alle lokale betrokkenen zoals bijvoorbeeld de milieuambtenaar, duurzaamheidsambtenaar, hotel manager, uitbater van het restaurant of de bar, redders, lokale NGO's en anderen zoals specifieke gebruikersgroepen.

De werkgroep werkt samen met de uitbater van het strand of de zwemplas om het milieumanagement in de praktijk te brengen en geregeld een milieu-audit uit te voeren van het strand en de faciliteiten. De werkgroep zorgt er mee voor dat het strand of de zwemplas steeds voldoet aan de Blauwe Vlag criteria.

12. De gemeente beschikt over een plan voor het gebruik en de ontwikkeling van de grond in het kustgebied. Dit plan en de huidige activiteiten in het gebied voldoen aan de bouwreglementen en de natuurbeschermingsregels. (i)

Het strand en het onmiddellijke achterland moeten in overeenstemming zijn met de officiële bouwvoorschriften en bestemmingsplannen. De locatie van voorzieningen en het gebruik van het gebied rond het strand en de omgeving moeten voldoen aan milieu- en ruimtelijk ordeningswetgeving. Aan deze richtlijnen en/of wetgevingen moet door de aanvrager van deze voorzieningen en activiteiten, op eigen verantwoordelijkheid, worden voldaan.

Voorzieningen op het strand, bouwwerken, en ander gebruik van het strand en omgeving, moet in overeenstemming zijn met wetgeving die betrekking heeft op het gebruik van kustwateren of binnenwateren, waaronder wetgeving die betrekking heeft op natuurbescherming.

De gemeente moet op dit moment en in de toekomst, deel uitmaken van een bestemmingsplan of er zelf één hebben opgesteld, waarin het gebruik van de betreffende kustgebieden aan zee of aan de binnenwateren en de omgeving beschreven staat. Dit plan moet bij de aanvraag beschreven

zijn, of een kopie van het betreffende onderdeel van het plan als achtergrondinformatie bijgevoegd. Verder kan deze op verzoek, bij inspecties ter plekke, aan controle onderhevig zijn.

Het publiek moet betrokken worden bij het opstellen en de uitvoering van het bestemmingsplan. Het Blauwe Vlag Programma stelt het op prijs als de aanvragende gemeente duurzame ontwikkelingsprojecten uitvoert waarbij participatie van het grote publiek centraal staat, zoals plaatselijke 'Agenda 21'-initiatieven, of projecten waarbij actoren op het milieugebied ervoor zorgen dat het gebruik van hulpbronnen en afvalwater wordt beperkt, met name met betrekking tot de waterhuishouding. Ook worden natuurbeschermingsprojecten die zich richten op het zee- of binnenwatermilieu gestimuleerd, vooral als deze de plaatselijke bevolking bij het beheer en de zorg betrekken.

13. Gedurende het zwemseizoen wordt het strand, indien nodig, dagelijks schoongemaakt. (i)

Het strand moet proper zijn. Afval mag niet op het strand achtergelaten worden. Het strand moet voldoen aan de nationale richtlijnen met betrekking tot afval. Het strand moet regelmatig worden gecontroleerd en schoongemaakt, afhankelijk van de gebruikintensiteit en de schade die afval aan het strand kan toebrengen.

Er moet voldoende personeel en material beschikbaar zijn om het strand op te ruimen indien nodig. Het schoonmaken kan zowel manueel als mechanisch, afhankelijk van de grootte en de kwetsbaarheid van het strand en de omgeving.

De strandbeheerder behoort ook te bekijken in hoeverre naburige, minder goed onderhouden stranden nadelig effect hebben op de onderhoudstoestand van het betreffende strand. Daarom dienen niet alleen de Blauwe Vlag stranden regelmatig gecontroleerd en schoongehouden te worden, maar ook alle andere drukbezochte stranden in de buurt.

14. Er zijn voldoende afvalbakken aanwezig die goed onderhouden zijn en regelmatig geleegd worden. (i)

Een door de wet toegestane afvalverwijdering houdt in dat deze uitgevoerd wordt door een door de autoriteiten erkende vergunninghouder. Afval, algen en andere vervuilende stoffen dienen op adequate wijze op het strand te worden verzameld. Het op het strand opgehaalde vuil dient te worden verwijderd en naar een officieel goedgekeurde verwerkingsplaats te worden gebracht.

Afvalcontainers moeten er behoorlijk uitzien. Naast functionaliteit dient aandacht te worden besteed aan de esthetische kwaliteiten ervan. De materialen waaruit ze vervaardigd worden dient zo milieuvriendelijk mogelijk te zijn. Verder geldt de wettelijke verplichting om een aantal afvalstoffen gescheiden in te zamelen zoals bijvoorbeeld papier en karton, glas, PMD, groenafval etc. Aantallen en afstanden tussen de afvalcontainers op het strand zijn afhankelijk van de inhoud ervan, hoe vaak ze geleegd worden, en het aantal strandgebruikers.

Een alternatief voor een aantal kleinere afvalcontainers op het strand zelf, is om grotere afvalbakken te plaatsen bij de belangrijkste toegangspunten van het strand. Een dergelijke aanpak maakt het wel essentieel om de strandgasten duidelijk te maken dat zij hun afval meenemen wanneer zij het strand verlaten.

Bij de keuze van het soort afvalcontainers en de plaatsing ervan, dienen de volgende punten in overweging genomen te worden:

- inhoud
- milieuvriendelijke materialen (bijvoorbeeld gerecycleerde kunststof)
- verschillende soorten afval
- gescheiden afvalverwerking (glas, blik, papier, GFT)
- aantal bezoekers
- frequentie van legen en schoonmaken in het hoogseizoen

- plaatselijke omstandigheden, zoals wind, hoogwater, meeuwen die afvalbakken doorzoeken op eetbaars
- toegankelijkheid, bijvoorbeeld hoogte, begaanbaar oppervlak

15. Het strand bezit faciliteiten om recycleerbaar afval te verzamelen zoals papier, glas en pmd. (i)

Op het strand zou het accent moeten worden gelegd op afvalpreventie en -minimalisering. Afval moet in minstens drie verschillende fracties ingezameld worden: glas, papier en PMD, eventueel ook groenafval, huishoudbatterijen of andere afvalstoffen indien ze zich voordoen. De zwemplas of het strand moet over voorzieningen beschikken zodat alle afvalstoffen die VLAREA oplegt gescheiden worden. *Meer informatie over deze verplichting vindt u in de informatiebrochure 'Het nieuwe Vlarea voor KMO's en zelfstandigen', te downloaden van de OVAM website www.ovam.be.*

De faciliteiten hoeven niet noodzakelijkerwijs op het strand zelf geplaatst te worden, maar mogen in de buurt van het strand, bijvoorbeeld langs wandelpromenades of op parkeerterreinen, te plaatsen. Op de plek van de voorziening of op het informatiebord moet informatie worden verstrekt over hoe men het recycleerbare afval moet scheiden.

De uitbater die de Blauwe Vlag toegewezen krijgt, moet waarborgen dat het recycleerbare afval op de juiste wijze wordt gerecycleerd. Erkende vervoerders moeten het afval transporteren naar een vergunninghoudende inrichting zoals vastgelegd door de milieuwetgeving.

16. Er is voldoende en schoon sanitair op het domein met goed geregelde rioolwaterafvoer. (i)

Het aantal beschikbare toiletvoorzieningen op het strand moet een goede afspiegeling zijn van het gemiddelde aantal strandbezoekers in het hoogseizoen, de lengte van het strand en het aantal en de plaatsen van de belangrijkste toegangspunten. Toegang tot de toiletfaciliteiten moet veilig zijn en mag geen hinder ondervinden van verkeer.

Toiletfaciliteiten kunnen zich in de buurt van winkeltjes of horecabedrijven bevinden, die algemeen toegankelijk zijn voor het grote publiek. Er dienen ook toiletten beschikbaar te zijn voor bezoekers met een lichamelijke handicap. De toiletten moeten goed aangegeven zijn op de overzichtskaart.

De regelmaat waarmee de toiletten schoongemaakt worden, moet in overeenstemming zijn met het gebruik. Toiletten op stranden waar elke dag een behoorlijk aantal bezoekers komt, moeten elke dag gecontroleerd en schoongemaakt worden. Bij de schoonmaak dienen ook deuren, wastafels en andere voorzieningen te worden gereinigd.

Toiletten moeten voorzien zijn van wastafels, zeep en schone handdoeken (van papier of stof) of een hete lucht handdroger. Het is aan te bevelen om, waar mogelijk, milieuvriendelijke materialen, zeep en handdoeken te gebruiken.

De rioleringsafvoer van dergelijke faciliteiten mag niet onbehandeld in de grond of in de zee geloosd worden. In dorpen of gemeenten waar een rioolwaterbehandeling bestaat, dienen deze faciliteiten aangesloten te worden op de gemeentelijke riolering. Voor afgelegen stranden is het acceptabel om de afvoer afzonderlijk, regelmatig en zonder dat het milieu belast wordt, te regelen. Ook worden individuele reinigingsinstallaties geaccepteerd.

Ook moet aandacht geschonken worden aan het uiterlijk en onderhoud van de toiletfaciliteiten. Ze moeten goed aansluiten bij de natuurlijke omgeving en de bestaande bebouwing, en moeten regelmatig onderhouden worden zodat ze er netjes uit blijven zien en een aantrekkelijk beeld op het strand vormen.

17. Autoverkeer, kamperen en storten op het strand zijn verboden (i)

Niet-toegestaan gemotoriseerd verkeer, het storten van afval, en kamperen dient op het strand verboden te worden en de informatie over deze beperkingen moet duidelijk zichtbaar tentoongespreid worden (dit kan gebeuren als onderdeel van de gedragscode).

Bij voorkeur dienen auto's niet toegestaan te worden op Blauwe Vlag stranden. Waar auto's op het strand niet geheel verboden kunnen worden, moet dit wel een goede reden hebben en moet het uitstekend in de hand gehouden worden door middel van goed aangegeven rijstroken en parkeergebieden. Ook de autovrije zones moeten goed aangegeven worden. Daarenboven dient er op het strand regelmatig, wanneer de situatie dit vereist, door politiediensten toezicht te worden gehouden. Tegelijkertijd dient op het strand een 50 m-zone vanaf de waterkant verboden terrein verklaard te worden voor auto's. In ieder geval moet het overgrote deel van het strand volledig autovrij blijven.

Waar er geen fysieke afsluiting is die voorkomt dat auto's op het strand kunnen komen, dient er een plaatselijke verordening te zijn tegen niet-toegestaan verkeer, het storten van afval en kamperen. Deze informatie moet duidelijk aangegeven worden in de omgeving van het strand.

Het Blauwe Vlag Programma stelt het op prijs wanneer alternatieve methoden van vervoer worden bevorderd, zoals openbaar vervoer – bijvoorbeeld strand-busdiensten en fietsverhuur (eventueel gratis).

Het wordt niet geaccepteerd wanneer het strand, of het omringende gebied, gebruikt wordt om afval te dumpen. Dit moet door de plaatselijke autoriteiten afdoende gecontroleerd worden.

Er mag op het strand alleen gekampeerd worden in afgebakende kampeerzones en enkel indien dit uitdrukkelijk is toegestaan door de overheid. Als blijkt dat de plaatselijke autoriteiten of reddingsbrigades niet-geautoriseerd kamperen niet kunnen voorkomen, dan kan het strand niet in aanmerking komen voor de Blauwe Vlag.

18. De wetgeving met betrekking tot honden, paarden en andere huisdieren wordt op het strand streng nageleefd. (i)

Gedurende het gehele zwemseizoen moeten honden op alle aangrenzende gebieden aangelijnd zijn. Aan de (nationale) wetgevingen betreffende honden, paarden en andere huisdieren moet heel strikt gehouden worden en de toegang en activiteiten van deze dieren moet onder alle omstandigheden zorgvuldig gecontroleerd worden. Eigenaars moeten aangespoord of verplicht worden om de uitwerpselen van hun dieren op te ruimen.

Het wordt aanbevolen om een duidelijk aangegeven, voor iedereen toegankelijke hondenuitlaatplaats aan te leggen. Eigenaren van honden moet worden gevraagd de hondenoep op te ruimen, waarvoor speciale vuilnisbakken geplaatst worden.

19. Alle gebouwen en faciliteiten op het strand zijn goed onderhouden. (i)

Apparatuur aan het strand omvat alle faciliteiten of diensten die niet in andere criteria omschreven staan, zoals speelterreinen en aanlegsteigers. Deze moeten regelmatig gecontroleerd en onderhouden worden zodat ze veilig zijn in het gebruik en esthetisch passen bij een proper en mooi strand.

Ook het uiterlijk van apparatuur en gebouwen op het strand verdient aandacht. Ze dienen goed te passen binnen de natuurlijke omgeving en de bebouwing in de buurt, goed ontworpen te zijn en aan milieu- en esthetische eisen te voldoen.

Alle in aanbouw zijnde constructies, alsook gevaarlijke, vervallen structuren, moeten afgesloten worden om toegang voor het publiek en vooral kleine kinderen te voorkomen. Dit mag verder geen hinder vormen voor de strandgebruiker.

Er moet aandacht geschonken worden aan de materialen; de mate van verval; het potentiële risico dat men loopt als gevolg van achterstallig onderhoud. Verder moeten de gevolgen voor het milieu van het gebruik van verf en andere materialen, gebruikt bij het onderhoud van de apparatuur en de gebouwen, in de gaten gehouden worden. Gebruik waar mogelijk van milieusparende materialen.

20. De gemeente of uitbater promoot duurzaam transport op en in de omgeving van het strand. (g)

Dit criterium heeft betrekking op alle activiteiten die:

- openbaar en collectief vervoer aanmoedigen
- de aanleg van fietspaden, fietsverhuur en rijwielstallingen, aanmoedigen
- verkeerscirculatieplannen om het verkeer te geleiden en de pieken van files af te zwakken
- het aanleggen van voetgangers-/wandelpaden

Een verkeersbeheersplan is een pluspunt. In het verkeersbeheersplan zijn maatregelen met betrekking tot het verkeersaanbod van en naar het strand en de gevolgen ten aanzien van het ruimtebeslag en luchtverontreiniging in de regio opgenomen.

De verschillende mogelijkheden van duurzaam transport op en in de omgeving van het strand dienen duidelijk aangegeven te worden voor de bezoekers (liefst op het informatiebord).

VEILIGHEID, DIENSTVERLENING EN VOORZIENINGEN

21. Gedurende het zwemseizoen zijn er voldoende redders en adequaat reddingsmateriaal voorzien. (i)

Het is aanbevolen dat de gemeente onderzoek heeft gedaan naar de risico's van het strand, zo mogelijk bijgestaan door een geëigend nationaal instituut of organisatie, en dat een adequate strategie van reageren op basis daarvan is geformuleerd. Het is de bedoeling van FEE om tegen 2012 deze risicoanalyse verplicht te maken voor Blauwe Vlag stranden en zwemplassen. FEE werkt daartoe samen met het International Livesaving Federation (ILS)

Adequate redders en reddingsuitrusting moet gezien worden als een onderdeel van de algehele strategie, waaronder ook informatie en educatie. De aanwezigheid van een of meerdere redders is verplicht om de veiligheid van het strand in de gaten te houden. Het aantal redders is afhankelijk van de grootte van het strand en het aantal bezoekers/zwemmers. De redders moeten beschikken over adequate reddingsuitrusting

Redders moeten de juiste kwalificaties bezitten, behaald aan een erkend en bevoegd trainingsinstituut en geëxamineerd door gekwalificeerde, onafhankelijke examinatoren. Alleen gediplomeerde redders mogen in dienst genomen worden en hun diploma's moeten voor indiensttreding geëvalueerd worden.

Redders mogen alleen aangenomen worden voor deze specifieke taak en niet in combinatie met andere taken, zoals watersportverhuur en andere diensten zoals schoonmaak en dergelijke, tenzij er meer dan één reddingsbrigade tegelijkertijd dienst heeft.

Het is aanbevolen dat redders uniformen dragen conform het algemeen herkenbare rood/geel of op een andere wijze die hen gemakkelijk herkenbaar maken op een druk strand. De tijden waarop en het zwemgebied waarin gesurveilleerd wordt, dienen duidelijk aangegeven worden. Het gebied moet zowel op de kaart als op informatiepunten aangegeven staan en op het strand zelf met markeerpunten of vlaggen.

Het volgende, algemeen herkende vlaggebruik in Vlaanderen, is verplicht:

rood = verboden te zwemmen

Een ander vlaggensysteem wordt vaak gebruikt aan de kust om de toestand van de zee aan te geven

rood	=	baden en zwemmen is verboden
geel	=	baden en zwemmen is gevaarlijk en alle drijvende voorwerpen zijn verboden
groen	=	baden en zwemmen is toegelaten

Het reddingsmateriaal kan omvatten: boeien, haken, reddingsvesten, reddingsbootjes,... Het reddingsmateriaal moet goedgekeurd zijn door de bevoegde nationale instanties en voorzien te zijn van een gebruiksaanwijzing en instructies en wat te doen in noodgevallen. De uitrusting moet permanent op het strand aanwezig en direct te gebruiken zijn en er moet regelmatig op eventuele gebreken worden gecontroleerd.

Er moet een gemakkelijk en onmiddellijk bereikbare telefoon op het strand aanwezig zijn. Dit is niet enkel van belang in geval van nood, maar biedt verder ook een dienst aan het publiek. Telefoons moeten duidelijk aangegeven worden en te allen tijde toegankelijk zijn voor het publiek. Telefoons moeten altijd in werkende staat verkeren en niet verder dan vijf minuten lopen verwijderd zijn van elke plek op het strand. Het wordt aanbevolen dat een telefoon ook voor rolstoelgebruikers toegankelijk is.

Waar reddingsapparatuur wordt aangebracht moet deze goed zichtbaar zijn en op regelmatige afstand van elkaar bevestigd, zodat men er vanaf elk punt op het strand snel bij kan komen.

22. Er is adequaat EHBO materiaal op het strand aanwezig. (i)

Eerste hulp voorzieningen moeten aanwezig zijn:

- in de vorm van een aanwezige reddingsbrigade, of
- in de vorm van een bemande eerstehulp post met gekwalificeerd personeel, of
- apparatuur in een winkel of andere strandvoorziening op het strand zelf, of
- direct op het strand beschikbaar voor het publiek.

De eerstehulp post kan worden bemand of voorzien van gemakkelijk toegankelijke apparatuur. Het wordt ten sterkste aanbevolen om drukke stranden en stranden waar veel kinderen komen een bemande eerstehulp post bezitten. Het personeel dient uiteraard voldoende gekwalificeerd te zijn.

Het volgende materiaal zou beschikbaar moeten zijn (indien van toepassing):

- basismaterialen zoals pleisters, ontsmettingsmiddel, verband,...
- warm en koud water
- een bed of brancard
- zuurstof cilinder en masker

Eerstehulp posten of locaties van EHBO-materiaal moeten duidelijk zichtbaar en makkelijk bereikbaar zijn van op het strand.

De tijdstippen waarop de posten bemand zijn en de alternatieve regelingen buiten het seizoen, moeten duidelijk aangegeven worden.

23. Er wordt toezicht gehouden op de verschillende gebruikers van het strand om ongelukken te voorkomen. (i)

Er dient rekening gehouden te worden met de verschillende activiteiten in en rond het water. Verschillende zones moeten goed afgebakend en aangeduid zijn, o.a. aparte gebieden om te zwemmen, te surfen, te windsurfen, en met gemotoriseerde vaartuigen te varen.

Zwemmers moeten beschermd worden tegen alle vaartuigen. Er dient onderscheid gemaakt te worden tussen gemotoriseerde vaartuigen als motorboten, waterskiërs en speedboten, en deze moeten gescheiden worden van roei- en zeilboten.

Er moet ook worden overwogen hoe geluidsoverlast, door bijvoorbeeld gemotoriseerde activiteiten, stereo-apparatuur en vliegers, ingeperkt kan worden.

De verschillende zones moeten duidelijk aangegeven worden bij informatiepunten, toegangspunten en -wegen, gepubliceerde informatie en in het water door middel van drijvende touwen met goed zichtbare boeien. De redders moeten het juiste gebruik van de verschillende zones handhaven.

Op dezelfde manier moeten conflicten tussen recreatief gebruik en natuurbeheer voorkomen worden. Recreatieve activiteiten mogen geen schade berokkenen aan de omgeving, zoals toename van kusterosie, onherstelbare schade aan beplanting, het losscheuren van zeewier van de bodem door verankering van pleziervaartuigen, vervuiling door lozing van huishoudelijk afvalwater van deze vaartuigen, verstoring van vogels en andere dieren door gemotoriseerde vaartuigen. Sommige terreinen, waarvan blijkt dat ze extra gevoelig zijn, moeten zorgvuldig beheerd en gecontroleerd worden. In dergelijke gevallen moet aangetoond worden dat erkende plaatselijke natuurbeschermingsorganisaties benaderd zijn voor adviezen en hulp en dat beschermde gebieden en zeldzame of beschermde planten en dieren afdoende worden beschermd. Daarom wordt van de kandidaten ook verwacht dat zij bij hun aanvraag voor de Blauwe Vlag aangeven waar in de buurt van het strand zich dergelijke gebieden bevinden.

Het kan nodig zijn om bepaalde activiteiten te beperken, te spreiden of op andere wijze te beheersen om het plezier en de veiligheid van de andere strandgebruikers te verzekeren en om de natuur te beschermen. Verder moet een te intensief strandgebruik voorkomen worden, zodat flora en fauna intact blijven. Indien het strand grenst aan natuurgebieden, dienen er maatregelen te zijn genomen om eventuele negatieve gevolgen van het gebruik van en het verkeer van en naar het strand en het water tegen te gaan.

In het geval van speciale activiteiten op het strand (strandfuij, wedstrijd,...), die als gevolg hebben dat tijdelijk niet voldaan is aan de Blauwe Vlag criteria, moet de vlag gestreken worden gedurende die activiteit. In dat geval dienen de bezoekers hiervan op voorhand op de hoogte gebracht te worden op het terrein zelf en liefst ook via de lokale media.

24. Er is een noodplan voor milieurampen (i)

Rampenplannen (gemeentelijke/regionale of individuele) omvatten een duidelijk omschreven procedure, met als doel efficiënt te kunnen handelen in een noodgeval, zodat het vervuilingsprobleem, in samenwerking met de plaatselijke instanties, zo snel mogelijk opgelost kan worden.

Het rampenplan moet in elk geval aangeven:

- met welke mensen in geval van vervuiling contact opgenomen moet worden
- welke administratieve handelingen, diensten en mensen benodigd zijn om het probleem op te lossen
- wat de procedure is voor de bescherming, en eventuele evacuatie, van mensen
- wat de procedure is om mensen te waarschuwen en te informeren.
- dat de Blauwe Vlag gestreken moet worden

In het noodplan moet aangegeven worden wie wat moet doen in geval van nood, waaronder vervuilingsvoorvallen.

Het publiek dient, door middel van bijvoorbeeld aanplakbiljetten op informatiepunten op het strand, in de media, of door andere relevante communicatiemethoden, op de hoogte gesteld te worden van eventuele vervuiling en de mogelijke gevaren.

Indien verwacht wordt dat (een deel van) het strand zwaar zal worden vervuild of anderszins een gevaar voor de veiligheid zal opleveren of indien dit reeds is gebeurd, dient het publiek onmiddellijk te worden gewaarschuwd. Publieke waarschuwingen omvatten alle maatregelen

bedoeld om te voorkomen dat mensen in al dan niet zichtbaar vervuild water gaan zwemmen. Dergelijke waarschuwingen moeten met name en vooral op de plek zelf aangegeven worden, door middel van waarschuwingsborden op het strand, en in de gemeentelijke en toeristische kantoren, zo lang het gevaar aanhoudt. Verder dient de waarschuwing ook via de publieke media, zoals radio, tv en kranten aangeboden te worden.

Om rekening te houden met toeristen, dient de publieke waarschuwing op het waarschuwingsbord op het strand in meerdere talen verwoord te worden.

Om de integriteit van de Blauwe Vlag en de reddingsbrigades te waarborgen, is het van wezenlijk belang de vlag neer te halen wanneer zich enige schending van de criteria heeft voorgedaan, zoals bijvoorbeeld vervuiling door rioolwater.

In de aanvraag voor de Blauwe Vlag moet verwezen worden naar het rampenplan, bijvoorbeeld in de vorm van een schriftelijke noodprocedure of actieplan. Vermeld tevens het referentienummer van het rampenplan of de naam van het plan. Ook moeten de naam-, adres-, en woonplaatsgegevens, telefoonnummers en dergelijke van degene die de plaatselijke verantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van het plan, vermeld worden.

25. De toegang tot het strand is veilig en goed toegankelijk.(i)

Stranden die normaal gesproken slecht toegankelijk zijn, moeten zodanige voorzieningen krijgen dat ze toch veilig te bereiken zijn, bijvoorbeeld door middel van stevige trappen met een goede leuning. Tegelijk moeten ook de wegen in de buurt van het strand veilige oversteekplaatsen hebben.

Strandpromenades en trappen naar het strand moeten goed afgewerkt en goed onderhouden zijn om als veilig aangemerkt te worden en het oppervlak van het parkeerterrein moet ook in goede staat zijn. Er dienen goed aangegeven parkeerplaatsen voor invaliden aanwezig te zijn, die gemakkelijk toegang bieden tot de voorzieningen.

Als het absoluut noodzakelijk is om op het strand te parkeren (hulp- en onderhoudsdiensten) moet dit veilig, beheerst, duidelijk aangegeven en begrensd zijn.

Overige toegangswegen moeten ook veilig zijn, met afdoende verkeersregeling voor voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer, en veilige trappen en voetpaden. Aanleg van fietspaden wordt, waar relevant, sterk aangeraden. Ook dienen er voldoende parkeerplaatsen en fietsenstallingen aanwezig te zijn.

Waar wandelpromenades zich meer dan twee meter boven het strand bevinden, moeten duidelijke waarschuwingen en/of een balustrade aanwezig te zijn om ongelukken te voorkomen. Dit is van extra belang wanneer een strand uit stenen bestaat.

Raadpleeg ook criterium 27, met betrekking tot mensen met een handicap.

Alle personen moeten vrij toegang hebben tot het strand, en mogen hier op het zand vertoeven, zwemmen, en het strand weer verlaten, bij voorkeur zonder dat zij toegangsgeld hoeven te betalen, of lid of klant hoeven te zijn van een club of hotel, tenzij dit in relatie staat tot een speciale dienst die in verband staat met dit gebied.

26. Er is een afgeschermd drinkwaterbron op of nabij het strand. (g)

De drinkwater kan binnen het toiletgebouw beschikbaar zijn, of elders op het strand, zolang het maar buiten bereik van vogels en andere dieren is. Een optie is het installeren van een drinkfonteinje.

27. Minstens één van de Blauwe Vlag stranden van de gemeente beschikt over toegangswegen en toiletfaciliteiten die geschikt zijn voor gehandicapten. (i)

Minstens één van de stranden van de gemeente dient over toegangswegen en toiletfaciliteiten te beschikken die geschikt zijn voor gehandicapten, behalve wanneer dit vanuit topografisch oogpunt niet mogelijk is. Informatie over deze stranden moet bij VVV-kantoren te verkrijgen zijn.

Opritten voor gehandicapten moeten waar mogelijk aanwezig zijn. De toegang moet voldoen aan de ISO-normering voor toegang voor lichamelijk gehandicapten tot gebouwen. Het strand moet onder alle omstandigheden voldoen aan de wetgeving met betrekking tot toegang en faciliteiten voor lichamelijk gehandicapten.

Soms kunnen, in buitengewoon ontoegankelijke gebieden, zoals bij steile klippen of duingebied van los zand geen opritten aangebracht worden. Als geen van de Blauwe Vlag stranden binnen de gemeente toegangsopritten voor lichamelijk gehandicapten kunnen aanbrengen, moet de reden hiervoor duidelijk aangegeven worden bij de aanvraag.

Daarbij moet er op alle parkeerterreinen bij de stranden een speciale parkeerplaats voor gehandicapten aanwezig zijn. Toegang tot het strand moet door middel van toegangsopritten mogelijk zijn voor mensen met diverse handicaps. Toiletfaciliteiten moeten toegankelijk zijn voor mensen met een rolstoel en andere minder valide gebruikers.

28. Een duidelijke zichtbare plattegrond geeft de locaties van de verschillende voorzieningen aan. (i)

Er moet een plattegrond worden opgehangen op het informatiebord met de grenzen van het domein of het strand en alle aanwezige voorzieningen. De kaart moet duidelijk leesbaar zijn.

De volgende voorzieningen moeten op zijn minst op de plattegrond zijn aangegeven:

- Containers voor milieugevaarlijke afvalstoffen en olieafval
- Afvalcontainers en voorzieningen voor recycleerbaar afval
- Redders en reddingsuitrusting
- Brandblusapparatuur
- EHBO-uitrusting
- Telefooncel
- Sanitaire voorzieningen (toiletten, douches), ook voor gehandicapten
- Drinkbaar water
- Tankstation (indien aanwezig)
- Gehandicaptenvoorzieningen (indien aanwezig)
- toegangen voor gehandicapten
- Voetpaden
- Zonering (zwemmen, surfen, zeilen, duiken,...)
- Auto en fietsparkeerplaatsen
- Eventuele toegelaten kampeerplaatsen nabij het strand
- Staalnamepunt voor de zwemwaterkwaliteit
- Nabijgelegen haltes openbaar vervoer (indien dicht in de buurt van de zwemplas of het strand)
- Nabijgelegen natuurgebieden
- Regenwatertoevoer

Ook andere voorzieningen (zoals winkels, restaurants, enz.) kunnen op de plattegrond worden aangegeven.

De verschillende voorzieningen dienen bij voorkeur op de plattegrond te worden aangegeven in de vorm van gemakkelijk te begrijpen pictogrammen.

Bond Beter Leefmilieu verschaft standaard informatieborden aan de Blauwe Vlag laureaten met onder andere:

- **contactgegevens van Bond Beter Leefmilieu**
- **informatie over het Blauwe Vlag Programma**
- **gedragscode**
- **informatie over veiligheid op het strand**
- **ruimte voor het aankondigen van educatieve activiteiten**
- **aangepaste kaart met pictogrammen (individueel)**

Vanaf 2007 is het gebruik van deze standaard informatieborden verplicht.